

Ve Štrasburku dne 3.10.2017
COM(2017) 572 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Zajistit lepší fungování zadávání veřejných zakázek v Evropě a pro Evropu

Úvod

V době zásadních změn pro EU a obnovené diskuse o jejím budoucím směřování je jasné, že si Evropané zaslouží a stále více požadují, aby EU dosahovala konkrétních výsledků. Opatření přijatá na úrovni EU by se měla promítnout do hospodářského růstu a konkurenceschopnosti, udržitelnosti, solidarity a bezpečnosti. Jak je uvedeno v investičním plánu pro Evropu¹, klíčem k dosažení těchto výsledků je stimulace investic, která povede k vytváření většího počtu pracovních míst a udržitelnému růstu na jednotném trhu.

Podstatná část veřejných investic je v našem hospodářství vynaložena prostřednictvím veřejných zakázek, které představují 14 % HDP EU, a jsou proto základním prvkem investičního ekosystému. Orgány veřejné moci mohou tento nástroj využívat strategičtěji, získat za každé euro z veřejných prostředků více protihodnoty a přispět k inovativnějšímu, udržitelnějšímu², inkluzivnějšímu a konkurenceschopnějšímu hospodářství. Zlepšení v oblasti zadávání veřejných zakázek navíc souvisí s posílením jednotného trhu, k němuž v prosinci 2017 vyzval předseda Juncker ve svém projevu o stavu Unie.

Toto sdělení představuje strategii pro zadávání veřejných zakázek, která stanoví celkový rámec politiky a definuje jasné priority pro zlepšení zadávání zakázek v praxi a podporu investic v rámci EU. Spolu s touto strategií se předkládají tři konkrétní iniciativy. Komise předkládá sdělení o mechanismu velkých projektů infrastruktury s cílem poskytnout orgánům veřejné moci jasná pravidla a pokyny v oblasti zadávání veřejných zakázek. Rovněž předkládá návrh doporučení profesionalizovat veřejné kupující, protože pro účinnou realizaci jsou nezbytní schopní pracovníci. Souběžně se zahajuje cílená konzultace k návrhu pokynů k zadávání veřejných zakázek v oblasti inovací s cílem podpořit široké zavedení nových a udržitelnějších řešení pro naši společnost.

1. ROSTOUCÍ VÝZNAM ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Evropané za své daně očekávají odpovídající protihodnotu v podobě **vysoce kvalitních veřejných služeb**. Rodiče si ve školách přejí zdravé jídlo pro své děti, obyvatelé měst očekávají vyšší investice do inteligentních a udržitelných systémů a do vyšší kvality života např. díky vyhrazeným bezpečným cyklostezkám nebo výstavbě náměstí a dětských hřišť z bezpečných a inovativních materiálů. Účastníci silničního provozu očekávají bezpečnou a vysoce kvalitní infrastrukturu, pacienti potřebují lepší přístup ke kvalitnější zdravotní péči a očekávají nejvyspělejší zdravotnické vybavení a diagnostické nástroje. Aby bylo zajištěno poskytování kvalitních veřejných služeb, je zapotřebí strategického přístupu k výběru dodavatelů. To do značné míry **závisí na moderních a efektivních postupech při zadávání veřejných zakázek**.

Pro orgány veřejné moci je zadávání veřejných zakázek **účinným nástrojem pro efektivní, udržitelné a strategické vynakládání veřejných financí**, zejména v době napjatých vnitrostátních rozpočtů. Lepší řízení veřejných zakázek, které každoročně představují 2 000 miliard EUR³, může vést k významným úsporám ve veřejných rozpočtech a k většímu objemu investic. Například zvýšení efektivity o 10 % by mohlo přinést významné úspory ve výši 200 miliard EUR ročně, aniž by se snížil objem služeb poskytovaných Evropanům. Zadávání veřejných zakázek má také významný dopad na strukturální a investiční fondy EU, kde je

¹ Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropské centrální bance, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru, Výboru regionů a Evropské investiční bance: Investiční plán pro Evropu (COM/2014/0903).

² Začlenění aspektů účinného využívání zdrojů, energetické účinnosti a ekonomických hledisek.

³ Odhad celkových výdajů vládních institucí na stavební práce, zboží a služby dle údajů Eurostatu.

téměř polovina finančních prostředků vynaložena prostřednictvím veřejných zakázek. Dobré zadávání zakázek pomáhá za prostředky z těchto fondů EU zajistit maximální protihodnotu.

Zadávání veřejných zakázek je rovněž významné pro **evropské společnosti**, které se na jednotném trhu účastní zadávacích řízení na veřejné zakázky ve svých i jiných členských státech EU. Technologický pokrok a digitalizace, demografické změny a stále navzájem propojenější trhy silně ovlivňují naši společnost a hospodářství. V globalizovaném světě zůstává hospodářská integrace v důsledku jednotného trhu klíčovou hybnou silou pro zvyšování prosperity a konkurenceschopnosti, a tudíž i naší nejlepší ochranou.

Zadávání veřejných zakázek je strategickým nástrojem v souboru nástrojů hospodářské politiky každého členského státu. Strategie pro jednotný trh z roku 2015⁴ vyzývá k vytvoření transparentnějších, účinnějších a kontrolovatelnějších systémů zadávání veřejných zakázek. To vyžaduje přechod od čistě administrativního přístupu k strategicky orientovanému přístupu založenému na potřebách, a to zcela v souladu s předpisy. Vzhledem ke každoročním výdajům ve výši přibližně 14 % HDP EU může zadávání veřejných zakázek přispět k řešení mnoha významných problémů Evropy, zejména k zajišťování udržitelného růstu a zvyšování zaměstnanosti⁵. Umožňuje investice do reálné ekonomiky a stimuluje poptávku, což vede ke zvýšení konkurenceschopnosti na základě inovací a digitalizace, jak bylo zdůrazněno ve sdělení o průmyslu⁶. Podporuje také přechod na energeticky účinné oběhové hospodářství, které efektivně využívá zdroje⁷, udržitelný hospodářský rozvoj a rovnější a inkluzivnější společnost.

Nová generace směrnic o zadávání veřejných zakázek⁸, přijatých v roce 2014, stanovuje rámec pro flexibilnější zadávání veřejných zakázek. Tyto směrnice zjednodušují zadávací řízení na veřejné zakázky a usnadňují přístup k veřejným zakázkám malým a středním podnikům. Celkovým cílem je získat za veřejné finance více protihodnoty, zajistit lepší dosahování společenských cílů a jiných cílů veřejných politik a současně zvýšit efektivitu veřejných výdajů. V neposlední řadě se směrnice díky přísnějším ustanovením o integritě a transparentnosti více zaměřuje na korupci a podvody.

Přestože trvalo provedení směrnic ve vnitrostátním právu dlouho⁹, nyní je tento modernizovaný právní rámec již plně zaveden ve velké většině členských států. V rámci procesu evropského semestru¹⁰ byla přesto identifikována řada konkrétních oblastí, kde by zlepšení v oblasti vnitrostátního zadávání veřejných zakázek rozhodně přispělo ke zvýšení konkurenceschopnosti a efektivitu. Členské státy rovněž v plném rozsahu nevyužívají možnosti zadávání veřejných zakázek jako strategického nástroje na podporu cílů v oblasti udržitelnosti, sociální politiky a inovací. **Nadešel tedy správný čas zaměřit se na inteligentní uplatňování nových pravidel v praxi.**

V tomto sdělení Komise uvádí **konkrétní oblasti, kde lze změnami docílit lepšího vynakládání veřejných prostředků** v členských státech, a hmatatelně tak přispět k vyššímu růstu a zaměstnanosti v EU. Komise zde také předkládá svou vizi o tom, jak by zadávání

⁴ COM (2015) 550 final „Zlepšování jednotného trhu: více příležitostí pro lidi a podniky“.

⁵ https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan_en

⁶ COM(2017) 479 final.

⁷ Viz COM/2014/0398 final/2 „Směrem k oběhovému hospodářství: program nulového odpadu pro Evropu“.

⁸ V rámci reformy v roce 2014 byly přijaty směrnice 2014/23/EU (o udělování koncesí), směrnice 2014/24/EU (obecná) a směrnice 2014/25/EU (o veřejných službách).

⁹ Několik členských států dosud neprovedlo ve vnitrostátním právu alespoň jednu z těchto tří směrnic.

¹⁰ V roce 2017 obdrželo sedm členských států doporučení pro jednotlivé země týkající se zadávání veřejných zakázek.

veřejných zakázek v Evropě mohlo a mělo v blízké budoucnosti vypadat. Komise plně uznává pravomoci členských států a jejich orgánů veřejné moci, zároveň je však pevně odhodlána podporovat změnu kultury zadávání veřejných zakázek v členských státech. To vyžaduje silnou politickou odpovědnost na všech úrovních veřejné správy a postupné změny ve způsobu zadávání veřejných zakázek. Komise proto **vyzývá k širokému partnerství** Komise, orgánů členských států na všech úrovních veřejné správy a ostatních zúčastněných stran s jasnými vzájemnými závazky.

2. ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK V SOUČASNOSTI: SITUACE SE MĚNÍ, PROBLÉMY PŘETRVÁVAJÍ

Na úrovni EU začíná přinášet výsledky několik iniciativ zahájených v uplynulých letech. Platný právní rámec pomohl zlepšit a dále integrovat trhy veřejných zakázek členských států. Vytvoření jednotného trhu EU s veřejnými zakázkami představuje ve srovnání s jinými regiony světa velký úspěch. Z údajů vyplývá, že celkové přeshraniční zadávání veřejných zakázek (přímé i nepřímé) se v posledních letech zvýšilo na přibližně 23 %¹¹ z celkové hodnoty veřejných zakázek zadaných v EU, přesto však existuje prostor ke zlepšení. Jak bylo uvedeno ve sdělení „Lepší správa pro jednotný trh“¹², Komise členským státům poskytla při provádění nových směrnic ve vnitrostátním právu rozsáhlou pomoc. V rámci evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) musí členské státy splnit předběžné podmínky pro zadávání veřejných zakázek, což by mělo zaručit splnění základních rámcových podmínek pro efektivní a účelné investice spolufinancované z fondů. Reformní procesy by měly v členských státech pokračovat, a to s plnou podporou Komise.

V několika členských státech byly v posledních letech učiněny pozitivní kroky k zásadní reformě postupů či struktur v oblasti zadávání veřejných zakázek. Například ve Francii bylo v březnu 2016 vytvořeno Státní ředitelství pro nakupování, jehož úkolem je definovat státní politiku nakupování a poskytovat školení veřejným kupujícím. V Irsku byl v roce 2014 zřízen centrální zadavatel¹³ s jasným úkolem zlepšit řízení veřejných výdajů prostřednictvím rozsáhlého využití údajů o trhu a jiných údajů o zadávání veřejných zakázek. V Itálii bylo dosaženo průměrné úspory ve výši 23 % vytvořením koordinovaného systému pro určování potřeb a postupů v rámci kooperativního zadávání veřejných zakázek. V projektu HAPPI¹⁴ veřejní zadavatelé v několika členských státech¹⁵ společně zadávali inovativní řešení pro zdravé stárnutí. Slovensko zavedlo registr smluv, který poskytuje veřejnosti přístup ke všem smlouvám uzavřeným orgány veřejné moci v zemi, a tím zlepšuje transparentnost a umožňuje veřejnou kontrolu. 40 orgánů veřejné moci z 8 zemí EU vypočítalo, že více než 100 zadávacích řízení vyhlášených v rámci projektu Zadávání zelených veřejných zakázek 2020¹⁶ financovaného z prostředků EU vedlo k úsporám více než 900 000 tun ekvivalentního množství CO₂.

---

¹¹ Nedávná studie Komise ukázala, že přímé přeshraniční zadávání veřejných zakázek představovalo 3,5 % z celkové hodnoty zakázek zadaných v letech 2009–2015. Nepřímé přeshraniční zadávání veřejných zakázek (prostřednictvím zahraničních dceřiných společností) představovalo více než 20 %. Tyto údaje nezohledňují rostoucí mezinárodní obchod v rámci dodavatelských řetězců.

¹² http://ec.europa.eu/internal_market/strategy/docs/governance/20120608-communication-2012-259-2_en.pdf

¹³ Úřad pro zadávání veřejných zakázek ogp.gov.ie/

¹⁴ Healthy Ageing Public Procurement of Innovations (Zadávání veřejných zakázek na inovativní řešení pro zdravé stárnutí). <http://www.happi-project.eu/>

¹⁵ Řešení HAPPI zakoupilo více než 20 zdravotnických organizací z Francie, Itálie, Lucemburska, Belgie nebo Nizozemska.

¹⁶ <http://www.gpp2020.eu/home/> Cílem projektu Zadávání zelených veřejných zakázek 2020 bylo zaměřit se na začlenění veřejných zakázek s nízkými emisemi uhlíku v Evropě k podpoře cílů EU v oblasti klimatu.

Změna může také přijít zespodu. „Amsterodamský pakt“¹⁷ je široké partnerství, které v květnu roku 2016 uzavřel velký počet zúčastněných stran a institucí, včetně městských orgánů, a které je zaměřeno na vyvážený, udržitelný a integrovaný přístup k řešení problémů měst. Zadávání veřejných zakázek je jedním z klíčových nástrojů k dosažení tohoto cíle, a to i prostřednictvím inovativního, zeleného a odpovědného zadávání veřejných zakázek. Tyto příklady mohou inspirovat ostatní, aby se s přihlédnutím k vlastním specifikům rovněž vydali tímto směrem.

Tyto pozitivní případy však často bývají izolované, a proto je z nich třeba učinit komplexnější trend a motivovat i ostatní k tomu, aby se k němu připojili a odnesli si z těchto zkušeností ponaučení. Z několika ukazatelů je patrné, že je stále na čem pracovat.

Možnosti strategického zadávání veřejných zakázek nejsou dostatečně využívány. V 55 % zadávacích řízení se stále používá jako jediné kritérium pro zadání zakázky nejnižší cena. Směrnice o zadávání veřejných zakázek ponechává veřejným kupujícím naprostou volnost, pokud jde o rozhodování o nákupu na základě kritérií nákladové efektivity a kvalitativních kritérií¹⁸. Nicméně ekonomicky nejvýhodnější nabídky vyhodnocené na základě nákladové efektivity, která může zahrnovat sociální, environmentální a inovativní kritéria, přístupnost nebo jiná kvalitativní kritéria¹⁹, se stále nevyužívají dostatečně.

Z analýz v oblasti inovací pak vyplývá, že zadávání inovačních veřejných zakázek brzdí různé překážky²⁰. Jedním ze způsobů, jak tuto situaci zlepšit, může být širší využití postupu inovačních partnerství. Tento nástroj, který účastníky trhu motivuje, aby přicházeli s inovativními řešeními, stanovily směrnice z roku 2014 s cílem vyhovět specifikům zadávání inovačních veřejných zakázek a zvýšit právní jistotu a snížit související rizika. K dnešnímu dni bylo vytvořeno 17 inovačních partnerství.

Základem zadávání veřejných zakázek je otevřená soutěž, a to s cílem získat za veřejné prostředky maximální protihodnotu. Tento **soutěžní prvek buď neexistuje, nebo se jeho intenzita snižuje**. 5 % veřejných zakázek zveřejněných v databázi TED se zadává po jednání bez uveřejnění zadávacího řízení. Mezi lety 2006 a 2016 vzrostl počet zadávacích řízení pouze s jedním uchazečem ze 17 % na 30 %. Průměrný počet nabídek v zadávacím řízení se ve stejném období snížil z pěti na tři. Z toho vyplývá, že pro podniky je přístup na trhy veřejných zakázek složitější, zejména u přeshraničních řízení. Malé a střední podniky vysoutěží pouze 45 % hodnoty nadlimitních veřejných zakázek, což je mnohem méně, než by odpovídalo jejich váze v ekonomice.

Zadávání veřejných zakázek se často považuje za pouhý administrativní postup, kterým orgány veřejné moci nakupují základní produkty, služby nebo stavební práce, které potřebují pro svou činnost. To je např. zřejmé z toho, že **často nejsou k dispozici jasné a konsolidované údaje o zadávání veřejných zakázek**. V rámci EU neexistuje shoda na tom, jaké údaje je třeba shromažďovat a za jakým účelem. V mnoha členských státech nejsou ústřední orgány schopny uvést přesný objem vnitrostátních výdajů na veřejné zakázky, a to přesto, že se jedná o obrovské množství peněz. V takových případech obecně chybí veřejná

¹⁷ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/urban-development/agenda/pact-of-amsterdam.pdf

¹⁸ Směrnice o zadávání veřejných zakázek z roku 2014 výslovně umožňuje členským státům omezit použití ceny nebo nákladů jako jediných kritérií pro zadání zakázky.

¹⁹ Mohly by zahrnovat rovněž posouzení vnějších nákladů po celou dobu životního cyklu projektu.

²⁰ Viz studie „Strategic use of public procurement in promoting green, social and innovation policies“ (Strategické využití zadávání veřejných zakázek k podpoře zelených, sociálně odpovědných a inovačních politik) https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/studies-networks_cs

kontrola, neexistuje možnost vytvářet politiky na základě dat, a je zde i narušena rozpočtová kontrola.

Digitální transformace zadávání veřejných zakázek je rovněž pomalá. Podle průzkumu v roce 2016 využívaly digitální technologie pro všechny hlavní kroky zadávacího řízení pouze čtyři členské státy²¹. Členské státy dosud nevyužily nástup nových technologií ke zjednodušení a urychlení zadávacích řízení.

Veřejní zadavatelé jen málokdy využívají sdružených nákupů – pouze v 11 % se veřejná zakázka zadává kooperativním způsobem. Množstevní nákupy často vedou k lepším cenám a také umožňují výměnu know-how a získání lepší kvality. I když některé typy nákupů není vhodné sdružovat, celkově nízké využití sdružených nákupů svědčí o řadě promarněných příležitostí.

Uvádí se, že **zadávací řízení jsou příliš složitá a jsou spojena s nadměrnou administrativní zátěží**, a to i po výše uvedené rozsáhlé reformě a zjednodušení pravidel EU z roku 2014. Ještě složitější bývají nadnárodní projekty infrastruktury, které jsou vzhledem ke své povaze nestandardní, protože jejich součástí je řada dílčích úkonů v různých členských státech. Stupeň jejich složitosti závisí také na tom, jak jsou pravidla uplatňována v praxi, a na tom, do jaké míry jsou využívány nové nástroje. Zadávání veřejných zakázek lze dále zefektivnit standardizací procesů, sdílením osvědčených postupů mezi orgány a profesionalizací zadávání veřejných zakázek.

3. BUDOUCÍ VÝVOJ: ŠIROKÉ PARTNERSTVÍ PRO SPOLEČNÝ ÚSPĚCH

Lepší uvědomění si významu strategického rozměru zadávání veřejných zakázek a zlepšení zadávání veřejných zakázek v praxi **vyžaduje silnou a širokou politickou odpovědnost**, a to na všech úrovních vládních institucí. Pokud se orgány rozhodnou se touto otázkou vážně zabývat, mohou v této oblasti dosáhnout výrazných zlepšení. Nebudou-li zadávání veřejných zakázek vnímat jako administrativní povinnost a zaujmou-li proaktivní politický přístup, mohou dosáhnout značného pokroku.

Komise je kromě dobře zavedené právní spolupráce a pomoci rovněž připravena s členskými státy a zúčastněnými stranami spolupracovat na problémech, které řeší, a také všude tam, kde mohou kroky a podpora na úrovni EU přinést jasnou přidanou hodnotu. Za účelem dosažení potřebných zlepšení Komise navrhuje **rozsáhlé partnerství založené na spolupráci**, které by umožnilo přechod na účinný, transparentní, digitální a inteligentní systém zadávání veřejných zakázek, který bude plně reagovat na výzvy dnešního měnícího se prostředí. Každý partner bude hrát svou roli, jejich závazky by se však měly vzájemně posilovat. Několik souběžných a koordinovaných zlepšení může přinést vyšší celkové výhody než jednoduchý součet všech izolovaných kroků, a to pomocí využití multiplikačních efektů.

V rámci partnerství by mohlo jít o tyto zúčastněné strany a aspekty:

- **Národní orgány** by mohly zlepšit organizaci zadávání zakázek tím, že vytvoří jasné národní strategie zadávání veřejných zakázek, zajistí účinnější koordinaci na národní a regionální úrovni prostřednictvím jasných vnitrostátních pravidel a praktických

---

²¹ Elektronické oznámení; elektronický přístup k zadávací dokumentaci; elektronické podávání nabídek; elektronické hodnocení; elektronické zadání; elektronická objednávka; elektronická fakturace; elektronická platba.

pokynů, zajistí výměnu osvědčených postupů, zřídí centra pro podporu kompetencí a centrální zadavatele, zvýší transparentnost a zajistí rychlá, nezávislá a spravedlivá přezkumná řízení.

- **Regionální a místní orgány** by mohly více spolupracovat a využívat sdružené zadávání veřejných zakázek, podporovat strategické a digitální zadávání veřejných zakázek a zajistit profesionalizaci svých veřejných kupujících.
- **Komise** se zaváže spolupracovat a dále vyvíjet řadu podpůrných nástrojů (včetně pokynů a příkladů osvědčených postupů) v několika klíčových oblastech, a to s cílem zajistit co nejjednodušší a nejúčinnější zadávání veřejných zakázek. Zároveň bude pokračovat ve své politice prosazování práva a strategicky využívat svou rozhodovací pravomoc, aby se zaměřila na nejzávažnější případy porušení práva EU, které mají nepříznivý dopad na zájmy občanů a podniků.
- **Podniky**, průmysl a podnikatelská sdružení by například mohly podporovat vyšší účast na trzích veřejných zakázek, a to i za hranicemi svých států, tím, že vypracují modely hodnocení pro objektivní srovnání různých řešení. Přezkumná řízení je třeba používat odpovědně. Předběžné tržní konzultace jsou důležitou fází, v níž lze zlepšovat odborné znalosti v oblasti zadávání veřejných zakázek, a měly by zahrnovat také malé a střední podniky.
- **Zúčastněné strany:** V mnoha městech a obcích se stále častěji věnuje pozornost participativnímu rozpočtovému přístupu, který by mohl zvýšit důraz na strategická kritéria podporovaná místními skupinami. Novináři a veřejnost by měli využívat dostupné údaje k tomu, aby veřejně kontrolovali zadávání veřejných zakázek, a zajistit, aby veřejní kupující nesli za výkon své funkce odpovědnost. Důležitou roli hrají také vědci a akademičtí pracovníci, a to například tím, že vytvářejí analytické a datové modely.

Na úrovni EU by se příslušné výbory **Evropského parlamentu** a **Rada pro konkurenceschopnost** mohly stát fórem pro trvalou politickou diskusi o zadávání veřejných zakázek v členských státech. Partnerství by se mohlo realizovat také prostřednictvím dobrovolných strukturovaných dialogů o zadávání veřejných zakázek, které by v příslušných případech byly zcela v souladu s procesem evropského semestru. Tyto dialogy by probíhaly na základě spolupráce mezi Komisí a členskými státy. To také umožňuje diferencovaný přístup zaměřený na provádění strukturálních reforem a případně dodržování předpisů a na pokročilejší podporu ostatním. Podobné procesy lze také nastartovat na vnitrostátní úrovni, a zapojit tak příslušné zúčastněné strany do skutečného procesu spolupráce. Vzhledem k tomu, že 70 % obyvatelstva EU je soustředěno v městských oblastech, hraje městská agenda navržená Komisí s cílem vytvořit celoevropskou platformu pro víceúrovňové zapojení zúčastněných stran významnou roli.

Uplatňování inteligentních systémů pro zadávání veřejných zakázek, které jsou vhodné pro 21. století, vyžaduje odhodlání k modernizaci, digitalizaci a profesionalizaci. Je zapotřebí jednoznačně určit, jak se budou měřit výsledky, včetně jasných milníků a sledování pokroku. Orgány na všech úrovních a zúčastněné strany – s ohledem na různorodost systémů zadávání veřejných zakázek a různé úrovně vyspělosti a pokroku v jednotlivých členských státech – mají samy nejlepší předpoklady určit obsah a úroveň svých závazků.

Komise je připravena tomuto úsilí vyjít vstříc a podpořit výměnu informací, znalostí a zkušeností i na celostátní a regionální úrovni. Zároveň se zavázala k řadě podpůrných akcí uvedených v dodatku. Vítá rozsáhlý politický dialog a spolupráci s národními a místními orgány a dalšími zúčastněnými stranami, které povedou ke stanovení dobrovolných, ale pevných závazků. Komise rovněž pracuje na zlepšení svých vlastních postupů zadávání zakázek, v rámci kterých by se více používala strategická kritéria²².

4. CO JE TŘEBA ZLEPŠIT – ŠEST STRATEGICKÝCH PRIORIT

Komise určila šest prioritních oblastí, v nichž mohou jasná a konkrétní opatření učinit ze zadávání veřejných zakázek účinný nástroj v rámci sad nástrojů hospodářské politiky jednotlivých členských států, což povede k významnému zlepšení výsledků zadávacích řízení.

a. ZAJIŠTĚNÍ ŠIRŠÍHO UPLATNĚNÍ STRATEGICKÉHO ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Vzhledem ke společenským, environmentálním a hospodářským cílům, jako je oběhové hospodářství, by mělo strategické zadávání veřejných zakázek hrát na ústřední a místní úrovni větší úlohu. Začleňování inovativních, zelených a sociálních kritérií²³, rozsáhlejší využívání konzultací před vstupem na trh nebo kvalitativních hodnocení (tzv. ekonomicky nejvýhodnější nabídka²⁴), stejně jako pořizování inovativních řešení v předobchodní fázi vyžaduje nejen vysoce kvalifikovanou skupinu veřejných zadavatelů, ale především politickou vizi a politickou odpovědnost. Některé členské státy ve svých procesech zadávání veřejných zakázek stanovily povinnost využívat ekonomicky nejvýhodnější nabídku, včetně zelených kritérií. Další členské státy by mohly zvážit zavedení dobrovolných cílů pro monitorování uplatňování těchto kritérií. V každém případě je k dosažení optimálních výsledků v oblasti zadávání veřejných zakázek třeba **uplatňovat strategická kritéria systematicky**. Toho lze dosáhnout pomocí rozsáhlé praktické podpory, např. poskytováním norem, zajištěním srovnávacích metodik, pravidelnou aktualizací značek a štítků²⁵ a hodnotících kritérií a dostupností osvědčených postupů.

Komise například, pokud jde o zadávání zelených veřejných zakázek, změnila směrnici o čistých vozidlech 2009/33/ES²⁶, vydá aktualizovanou verzi souboru nástrojů pro vzdělávání v oblasti zadávání zelených veřejných zakázek a hodlá vytvořit dobrovolné nástroje pro výpočet nákladů životního cyklu určitých produktů. V oblasti sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek dojde k aktualizaci stávajících pokynů. Pro tuto aktualizaci bude přijat přístup založený na spolupráci; začne se konzultacemi se zúčastněnými stranami s cílem shromáždit návrhy týkající se rozsahu pokynů a témat, jimiž by se měla aktualizace zabývat, včetně návrhů na to, jak nejlépe integrovat funkci poptávky po sociálních inovacích a sociálním podnikání. Cílem navrhovaného Evropského aktu přístupnosti²⁷ je stanovení společných požadavků na funkční přístupnost pro zdravotně postižené a starší osoby. Pokud

²² V souladu s akčním plánem pro oběhové hospodářství půjde Komise příkladem tím, že zajistí, aby se při vlastních zadávacích řízeních co nejvíce používalo zadávání zelených veřejných zakázek, a posílí používání zeleného zadávání veřejných zakázek při financování z prostředků EU. V současné době se v rámci Komise vynakládá úsilí v řadě oblastí, jako je například nižší spotřeba plastů na jedno použití.

²³ Jejich součástí by měla být i povinnost zajistit přístup pro osoby se zdravotním postižením.

²⁴ Ekonomicky nejvýhodnější nabídka, která umožňuje větší preferenci kvality.

²⁵ Např. ekoznačky, energetické štítky nebo označení spravedlivého obchodu.

²⁶ Jak bylo oznámeno v pracovním programu Komise na rok 2017.

²⁷ COM/2015/0615 final.

jde o inovace, připravuje se přehled podpůrného politického a prováděcího rámce a pokynů pro zadávací řízení na veřejné zakázky podporující inovace.

I když je širší využívání strategického zadávání veřejných zakázek prioritou, Komise si uvědomuje, že v mnoha členských státech dosud není zajištěno řádné fungování systému zadávání veřejných zakázek. Komise bude i nadále poskytovat podporu a poradenství s cílem zajistit, aby bylo v těchto zemích dosaženo plné funkčnosti systémů zadávání veřejných zakázek, a poté se bude dále věnovat začleňování zelených, sociálních a inovačních kritérií.

Pro **prioritní odvětví**, jako je stavebnictví, zdravotní péče a IT, **je zapotřebí cílený přístup**, a to vzhledem k jejich pákovým účinkům, specifickým a konkrétním výzvám, včetně rychlého technologického a tržního vývoje. V této souvislosti vznikla iniciativa Komise pro dobrovolný mechanismus posouzení *ex ante* pro velké projekty infrastruktury²⁸. Některé iniciativy a nástroje jsou již k dispozici, např. podpora zadávání veřejných zakázek v oblasti zdravotní péče založená na hodnotách, informační modelování budov²⁹ a přístupy zohledňující životní cyklus na podporu zadávání zakázek na udržitelné veřejné budovy³⁰ nebo evropský katalog standardů IKT pro zadávání veřejných zakázek, jejichž cílem je zlepšování interoperability a zabránění závislosti na určitých dodavatelích.

Dále je třeba se konkrétně zaměřit na sektory obrany a bezpečnosti, včetně kybernetické bezpečnosti³¹. V pokročilé fázi se nacházejí práce na evropském obranném akčním plánu. Tento akční plán je zaměřen na účinné provádění směrnice o zadávání veřejných zakázek v oblasti obrany s cílem poskytnout evropským podnikům příležitost bez ohledu na jejich velikost a umístění. Z toho vyplývá:

- poskytování poradenství k určitým aspektům směrnice,
- vypracovávání pravidelných zpráv (přehledů) o uplatňování směrnice v členských státech,
- diskuse s členskými státy o prosazování směrnice a
- podpora iniciativ ke zlepšení přístupu malých a středních podniků a subdodavatelů na přeshraniční trhy (doporučení členskými státy a spolupráce s průmyslem).

b. PROFESIONALIZACE VEŘEJNÝCH KUPUJÍCÍCH

K této změně jsou zapotřebí lidé s vhodnou kvalifikací. Nízká úroveň profesionalizace veřejných kupujících³² je systémovým problémem v mnoha členských státech. Zásadní význam má zlepšení dovedností v oblasti zadávání veřejných zakázek ve všech fázích tohoto procesu, včetně počítačových dovedností. Měnící se kultura a intenzivnější využívání strategického zadávání veřejných zakázek vyžadují širší uplatňování flexibilních postupů, znalostí trhů a inovativních nástrojů. Ve veřejném sektoru je třeba zavést komplexní strategii s cílem čelit averzi k riziku a přilákat, vzdělávat a rozvíjet talentované a schopné pracovníky v celé oblasti veřejných zakázek.

---

²⁸ Průvodní dokument k tomuto sdělení.

²⁹ Informační modelování budov (Building Information Modelling, BIM) je digitální forma stavby a správy nemovitostí. Evropská komise spolufinancovala vytvoření příručky pro zavedení BIM v oblasti zadávání veřejných zakázek (viz <http://www.eubim.eu/handbook/>).

³⁰ Jako je LEVEL(s): <http://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>

³¹ Jak je uvedeno v nedávno přijaté strategii kybernetické bezpečnosti (JOIN(2017) 450 final).

³² Podle studie (Bandiera, Prat, Valletti, 2008) je nedostatek dovedností v oblasti profesionálního zadávání veřejných zakázek ještě větším problémem než korupce: 83 % prostředků v oblasti zadávání veřejných zakázek je promrháno nedostatkem profesionalizace a pobídek a pouze 17 % kvůli korupci.

Členské státy dosahují na cestě k profesionalizaci různého stupně pokroku, je však důležité, aby se touto cestou vydaly všechny. Sdílení zkušeností jim umožní zlepšit jejich postupy při zadávání veřejných zakázek a zvýší reputaci zadávání veřejných zakázek a jeho dopad na plnění cílů veřejných politik. **Dlouhodobé strategie profesionalizace na vnitrostátní úrovni jsou nezbytné** s cílem zajistit, aby ti správní lidé se správnými dovednostmi a nástroji byli ve správný čas na správném místě a aby dosahovali těch nejlepších výsledků.

Komise se zavazuje členským státům v jejich úsilí při navrhování a provádění těchto strategií pomáhat, a to prostřednictvím doporučení o profesionalizaci, které má být přijato spolu s tímto sdělením, vytvoření evropského kompetenčního rámce, zřízení centra elektronických kompetencí pro informační znalosti a sdílení osvědčených postupů a prostřednictvím cílené pomoci pro budování kapacit a odbornou přípravu pomocí nástrojů podpory týkajících se jednotlivých zemí dostupných v rámci různých programů Komise³³.

c. ZLEPŠENÍ PŘÍSTUPU NA TRHY VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Malé a střední podniky jsou klíčové pro vytváření pracovních míst, růst a inovace, ale nemají snadný přístup k zadávání veřejných zakázek jak v rámci EU, tak na mezinárodních trzích. V současné době malé a střední podniky vysoutěží pouze 45 % celkové hodnoty nadlimitních veřejných zakázek, ať už přímo, nebo jako společní uchazeči nebo subdodavatelé. Směrnice z roku 2014 obsahují opatření³⁴, která by měla **usnadnit přístup společností včetně malých a středních podniků k zadávacím řízením na veřejné zakázky, a to včetně přeshraničních**. Toto zlepšení přístupu malých a středních podniků k veřejným zakázkám je třeba intenzivněji sdělovat široké veřejnosti, společnostem a veřejným zadavatelům. To je zvláště důležité v zájmu podpory rozvoje přeshraničního zadávání zakázek. Cílem je zvýšit podíl malých a středních podniků na veřejných zakázkách úměrně jejich celkové váze v ekonomice. Komise rovněž iniciovala konkrétní opatření, jejichž cílem je usnadnit přístup malých a středních podniků k veřejným zakázkám, jako jsou projekty financované programem COSME. V sektoru obrany byly dále zahájeny konkrétní kroky, které malým a středním podnikům usnadní přeshraniční přístup na trhy, jak je uvedeno v evropském obranném akčním plánu³⁵.

Dalším způsobem, jak tento přístup zlepšit, je zvyšovat u účastníků trhu, včetně malých a středních podniků, důvěru v účast na zadávacích řízeních. Toho lze dosáhnout nabídkou spravedlivých a účinných možností **řešení problémů a nezávislým přezkumem rozhodnutí o zadání veřejné zakázky**. Přezkumné směrnice³⁶ byly v nedávné době vyhodnoceny³⁷ a v březnu roku 2017 byla zřízena síť přezkumných orgánů první instance. Komise bude i nadále sledovat situaci v této oblasti, poskytovat poradenství a aktivně podporovat spolupráci a výměnu osvědčených postupů mezi členskými státy, a to i mezi přezkumnými a odvolacími orgány, a to s cílem zlepšit účinnost a kvalitu systémů přezkumu v celé EU.

EU je nejvíce otevřeným trhem veřejných zakázek na světě, ale **přístup našich společností na tyto trhy v jiných zemích není vždy opětován**. Hlavní obchodní partneři EU zachovávají opatření diskriminující podniky EU tím, že zvýhodňují národní uchazeče³⁸. V diskusním

³³ Například SRSS, program TAIEX_REGIO Peer 2 Peer v rámci EFRR a Fondu soudržnosti.

³⁴ Opatření ke zlepšení přístupu malých a středních podniků na trhy veřejných zakázek zahrnují podporu rozdělení zakázky na části, omezení obratu požadovaného pro účast v zadávacím řízení a snížení požadavků na dokumentaci.

³⁵ COM(2016) 950.

³⁶ Směrnice 92/13/EHS a směrnice 89/665/EHS ve znění směrnice 2007/66/ES.

³⁷ COM/2017/028 final.

³⁸ Např. politiky „Kupuj americké zboží“, „Vyráběj v Indii“ nebo „Kupuj čínské zboží“.

dokumentu Komise o využití globalizace bylo zdůrazněno, že je více než kdykoli předtím potřeba znovu nastolit rovné podmínky, a požadovalo se rychlé přijetí nástroje pro mezinárodní zadávání veřejných zakázek³⁹. Tím by se posílila vyjednávací pozice Evropské unie při jednáních s obchodními partnery. Je naléhavě potřeba vyřešit patovou situaci v Radě v souvislosti s tímto nástrojem.

Komise bude i nadále v čele úsilí o prosazování přístupu na trhy veřejných zakázek, přičemž bude společně s EU pomáhat s odbytem v zahraničí. V této souvislosti Komise vyzývá země, které nejsou členy EU, aby se připojily k Dohodě WTO o vládních zakázkách, a usiluje o uzavření ambiciózních kapitol o zadávání veřejných zakázek v dohodách o volném obchodu. Jejich cílem je zajistit, aby podniky EU měly zákonné právo účastnit se zadávacích řízení ve třetích zemích, včetně přístupujících a partnerských zemí v rámci sousedské politiky EU, a to za stejných podmínek, jako domácí společnosti.

Komise rovněž podporuje příznivé regulační prostředí ve třetích zemích⁴⁰ podporou rozvoje globálních a konvergentních norem v oblasti zadávání veřejných zakázek.

d. ZVYŠOVÁNÍ TRANSPARENTNOSTI, INTEGRITY A KVALITY ÚDAJŮ

Spolehlivé údaje jsou pro přípravu vhodných politických reakcí nezbytné. Digitální transformace, obecně rostoucí množství dat a dostupnost otevřených datových standardů umožňují vytváření lepších analytických nástrojů v oblasti systémů pro tvorbu politik a varování založených na potřebách, které by odhalovaly a potíraly korupci⁴¹ při zadávání veřejných zakázek. **Je třeba dát k dispozici lepší a dostupnější údaje o zadávání veřejných zakázek⁴²**, což přinese celou řadu příležitostí, jak lépe posuzovat výkonnost politik zadávání veřejných zakázek, optimalizovat vzájemnou součinnost mezi systémy veřejných zakázek a formovat budoucí strategická rozhodnutí. Elektronické systémy zadávání veřejných zakázek musí produkovat kvalitní údaje, ještě důležitější však je, aby tvůrci politik tyto údaje využívali a sdíleli s ostatními zúčastněnými stranami. Jsou také nástrojem k odhalování nesrovnalostí. Na úrovni EU navrhne Komise nové elektronické formuláře⁴³ s cílem zlepšit shromažďování údajů,

Přístup k údajům o zadávání veřejných zakázek by měl umožnit dialog s občanskou společností a zajistit, aby veřejné orgány nesly za výkon své funkce odpovědnost. Díky tomu budou lépe vybaveny k boji proti podvodům a korupci⁴⁴. **Proto se důrazně doporučuje zřízení veřejně přístupného registru smluv⁴⁵**, v němž by byly transparentně zveřejňovány zadané zakázky a jejich změny.

Umožní-li se hlášení korupce **zavedením účinných mechanismů podávání zpráv a ochranou oznamovatelů korupce před represí**, může to rovněž přispět ke zlepšení

³⁹ COM(2016) 34 final.

⁴⁰ Bude dále pokračovat v regulačním a politickém dialogu a programech spolupráce na trzích veřejných zakázek, jako je Indie, Brazílie a Čína.

⁴¹ Jak se odráží v některých doporučeních pro jednotlivé země v rámci procesu evropského semestru.

⁴² přičemž budou v příslušném rozsahu respektována základní práva, zejména právo na ochranu osobních údajů.

⁴³ V rámci Strategie pro jednotný trh byla oznámena iniciativa „Elektronické formuláře“, jejímž cílem je provést revizi standardních formulářů používaných při zadávacích řízeních na veřejné zakázky.

⁴⁴ Podle zprávy Komise o boji proti korupci za rok 2014 stojí korupce v EU přibližně 120 miliard EUR ročně. Podle studie z roku 2013 (PWC a Ecorys pro Evropskou komisi) se celkové přímé náklady korupce ve veřejných zakázkách v pouhých pěti sektorech (silniční a železniční doprava, voda a odpady, městská výstavba a výstavba inženýrských sítí, odborná příprava a výzkum a vývoj) v osmi členských státech EU pohybovaly od 1,4 miliardy EUR do 2,2 miliardy EUR.

⁴⁵ Pokud bude tento registr obsahovat osobní údaje, bude muset splňovat požadavky právních předpisů na ochranu těchto údajů.

transparentnosti veřejných zakázek a úspore veřejných peněz⁴⁶. Komise v současné době posuzuje potřebu, právní proveditelnost a rozsah horizontálních nebo dalších odvětvových opatření na úrovni EU pro posílení ochrany oznamovatelů korupce.

Směrnice o zadávání veřejných zakázek nabízejí dostatečné možnosti pro přechod na plně bezkorupční a transparentní zadávací řízení na veřejné zakázky, a to zavedením povinného elektronického zadávání veřejných zakázek do roku 2018 a posílením ustanovení o střetu zájmů⁴⁷ nebo rozšířením seznamu důvodů pro vyloučení uchazečů. Povědomí o těchto možnostech je třeba zvýšit na všech úrovních vládních institucí.

Na některých trzích veřejných zakázek se opakovaně vyskytuje koluze. Tento jev může cenu navýšit až o 20 % v porovnání s cenou na konkurenčních trzích⁴⁸. Orgánům pro hospodářskou soutěž byly svěřeny vyšetřovací a donucovací pravomoci k trestání koluzního jednání, ale pouze existuje-li podezření, že k tomuto jednání již došlo. Komise proto vypracuje nástroje a iniciativy, které se budou touto otázkou zabývat, a zvýší o ní povědomí s cílem minimalizovat rizika spojená s koluzním jednáním na trzích veřejných zakázek. Součástí tohoto úsilí budou opatření ke zlepšení znalostí veřejných zadavatelů o trhu, podpora veřejných zadavatelů při pečlivém plánování a navrhování postupů zadávání veřejných zakázek a lepší spolupráce a výměna informací mezi orgány v oblasti zadávání veřejných zakázek a orgány pro hospodářskou soutěž. Komise rovněž vypracuje pokyny pro uplatňování nových směrnic EU o zadávání veřejných zakázek, pokud jde o důvody pro vyloučení související s koluzí.

e. URYCHLENÍ DIGITÁLNÍ TRANSFORMACE ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Nové digitální technologie umožňují zadávání veřejných zakázek značně zefektivnit a zjednodušit zavedením jeho elektronizace. Směrnice o zadávání veřejných zakázek stanoví, že elektronické podávání nabídek bude závazné od října 2018. Plné výhody elektronického zadávání veřejných zakázek však bude možné využít jen v případě, že **digitální transformací projde celý proces zadávání veřejných zakázek**. To se týká celé řady fází, od plánování, oznámení a předkládání nabídek po fakturaci, platby a archivaci.

Nové technologie umožňují zásadně přehodnotit způsob zadávání veřejných zakázek a organizace příslušných částí veřejné správy. Existuje jedinečná příležitost příslušné systémy přetvořit a dosáhnout digitální transformace.

Komise bude dále zlepšovat a podporovat nástroje a standardy⁴⁹, které vyvinula s cílem umožnit digitální transformaci zadávání zakázek na vnitrostátní úrovni, a rovněž zavádět nástroje v souvisejících oblastech, jako je jednotná digitální brána⁵⁰ a evropský elektronický průkaz služeb⁵¹. Bude i nadále podporovat členské státy na dvoustranném základě tím, že určí významné oblasti digitální transformace zadávání veřejných zakázek. Bude se jednat o otázky

⁴⁶ Podle studie z roku 2017 „*Estimating the economic benefits of whistleblower protection in public procurement*“ (Odhad ekonomických přínosů ochrany oznamovatelů korupce v oblasti zadávání veřejných zakázek) (Milieu Ltd, vypracováno pro Evropskou komisi) může účinná ochrana oznamovatelů korupce v oblasti zadávání veřejných zakázek přinést EU jako celku 5,8 až 9,6 miliardy EUR ročně.

⁴⁷ Minimální standardy ve vymezení střetu zájmů a povinnost členských států EU přijmout vhodná opatření k odhalování konfliktů zájmů, jejich předcházení a potírání.

⁴⁸ Viz Anderson a Kovacic, „*Competition Policy and International Trade Liberalisation: Essential Complements to Ensure Good Performance in Public Procurement Markets*“, PPLR, 18 (2009): 67.

⁴⁹ Např. e-Certis, jednotné evropské osvědčení pro veřejné zakázky (ESPD) nebo evropská norma pro elektronickou fakturaci.

⁵⁰ COM(2017) 256.

⁵¹ Návrh (COM(2016) 823 a COM(2016) 824) přijatý Komisí v lednu roku 2017, který v současné době projednává Evropský parlament a Rada, zavádí harmonizovaný postup na úrovni EU pro přeshraniční rozšiřování služeb pro podniky a v odvětví stavebnictví na vnitřním trhu, což zahrnuje schválení hospodářských subjektů zapsaných v úředních seznamech uvedených v článku 64 směrnice 2014/24/EU.

týkající se interoperability řešení nebo definic⁵², stanovení vhodných politických architektur a dovedností a motivaci zúčastněných stran potřebných pro účinné provádění reformem.

f. SPOLUPRÁCE PŘI SPOLEČNÉM ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Sdružování veřejných nákupů se začalo rozšiřovat v celé EU⁵³. Centrální zadavatelé v roli sdružovatelů mají na trzích veřejných zakázek stále rostoucí podíl. Stávají se důležitými hráči při prosazování reformy veřejných zakázek, včetně zavádění strategického přístupu. Umožňují zvýšit vliv veřejných nakupujících, což je na některých trzích s dominantním postavením malé skupiny subjektů nezbytné. V závislosti na situaci lze centrálním zadavatelům svěřit obecný mandát na vnitrostátní úrovni, mohou se zaměřovat na specifická odvětví (např. zdravotnictví, IT) nebo se specializovat na zadávání veřejných zakázek na regionální/obecní úrovni.

Velký objem nákupů centrálních zadavatelů by se mohl využít k prosazení strategického zadávání veřejných zakázek, např. stanovením cílů v oblasti zadávání veřejných zakázek. Jejich úloha při standardizaci procesů zadávání veřejných zakázek a znalost trhu rovněž představují klíčový prvek pro profesionalizaci veřejné správy, což umožňuje vytvářet postupy příznivé pro malé a střední podniky. Sdružování vědomostí a odborných znalostí má pozitivní přesah, neboť centrální zadavatelé často poskytují podpůrné a konzultační služby jiným veřejným zadavatelům.

Velký přínos může také mít intenzivnější spolupráce mezi veřejnými zadavateli⁵⁴. Společné přeshraniční zadávání veřejných zakázek, kdy veřejní zadavatelé z různých zemí společně organizují svá zadávací řízení, je díky novým pravidlům EU výrazně snazší. Několik příkladů z nedávné doby dokazuje, že tato partnerství jsou reálná. Zadávání veřejných zakázek u velkých projektů infrastruktury, které překračují státní hranice, rovněž vyžaduje intenzivní spolupráci mezi zadavateli a schopnost domluvit se společným „jazykem“. V určitých oblastech, zejména u projektů infrastruktury v oblasti transevropské dopravní sítě, bude provedena hlubší analýza příčin omezeného přeshraničního zadávání veřejných zakázek a může být zváženo přijetí konkrétních opatření⁵⁵.

V této souvislosti bude Komise dále zvyšovat informovanost a propagovat osvědčené postupy v oblasti společného přeshraničního zadávání veřejných zakázek.

5. ZÁVĚR

Orgány veřejné moci usilují o vytvoření spravedlivější společnosti založené na rovných příležitostech, udržitelném hospodářském růstu a široké účasti na trhu při současném zajištění udržitelnosti veřejných financí. Zadávání veřejných zakázek bude i nadále zásadním nástrojem provádění politik. Pokud jej veřejné orgány použijí jako strategický nástroj, může se vzhledem ke svému podílu na veřejných výdajích stát prostředkem k dosahování klíčových cílů politik.

---

⁵² Využívající stávajících řešení interoperability společně dohodnutých na úrovni EU, jako jsou elektronická identita, elektronický podpis, elektronické doručování a elektronická fakturace.

⁵³ Za sdružování poptávky se označuje situace, kdy veřejní zadavatelé nebo jiné subjekty zadávají své zakázky prostřednictvím centrálních zadavatelů, kteří fungují jako velkoobchodníci nebo zprostředkovatelé.

⁵⁴ Například společné zadávání veřejných zakázek na čistá vozidla pro veřejnou dopravu několika místními orgány.

⁵⁵ Viz probíhající veřejnou konzultaci k *Zefektivnění realizace transevropské dopravní sítě (TEN-T)*: https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/consultations/2017-ten-t-implementation_en

Inteligentní používání zadávacích řízení na veřejné zakázky může pomoci při řešení globálních problémů, jako je změna klimatu, nedostatek zdrojů nebo stárnutí společnosti. Podporuje sociální politiku a urychluje přechod k udržitelnějším modelům dodavatelských řetězců a podnikatelským modelům. Může zlepšit konkurenceschopnost a malým a středním podnikům zajistit více příležitostí k získání veřejných zakázek. Transparentní a profesionální veřejní kupující budou moci efektivně vynakládat prostředky a bojovat proti korupci.

V několika členských státech se již začal uplatňovat strategický přístup k politikám zadávání veřejných zakázek, které doplňují slibné místní iniciativy. Díky vzájemné spolupráci a výměně nápadů toho lze dosáhnout ještě více. Komise má zájem hrát podpůrnou roli v tomto procesu transformace na moderní, inovativní a udržitelné systémy zadávání veřejných zakázek pro 21. století, s inkluzivním a pevným partnerstvím Evropské unie pro inteligentní veřejné zakázky.

DODATEK – Přehled iniciativ EU v oblasti provádění veřejných zakázek do konce roku 2018

Toto sdělení vyzývá k vytvoření širokého partnerství, které by v praxi zlepšilo zadávání veřejných zakázek v EU. Komise vyzývá členské státy, jiné orgány a zúčastněné strany v oblasti veřejných zakázek, aby se v tomto ohledu zavázaly k dobrovolným, ale konkrétním opatřením. **Komise se v něm zavazuje realizovat do konce roku 2018 tyto konkrétní kroky:**

1. Zajištění širšího uplatnění strategického zadávání veřejných zakázek

- zavést dobrovolný mechanismus posouzení *ex ante* pro velké projekty infrastruktury,
- aktualizovat pokyny týkající se zeleného a sociálně odpovědného zadávání veřejných zakázek a poskytovat poradenství v oblasti inovačních veřejných zakázek a
- vyměňovat si osvědčené postupy v oblasti strategického zadávání veřejných zakázek, včetně klíčových sektorů (stavebnictví, zdravotnictví, IT).

2. Profesionalizace veřejných kupujících

- přijmout doporučení o profesionalizaci veřejných kupujících,
- vytvořit evropský rámec kompetencí pro zadávání veřejných zakázek se základními dovednostmi a kompetencemi, které zadavatelé potřebují,
- vytvořit centrum elektronických kompetencí jako centrální informační portál a elektronickou knihovnu osvědčených postupů při zadávání veřejných zakázek a
- vytvořit celoevropskou síť národních center pro zadávání inovačních veřejných zakázek.

3. Zlepšení přístupu na trhy veřejných zakázek

- dále zlepšovat přístup na trhy veřejných zakázek ve třetích zemích prostřednictvím obchodních dohod,
- posílit systém opravných prostředků prostřednictvím dalšího propojení přezkumných orgánů první instance a pokyny k opravným prostředkům a
- zahájit pilotní projekty s cílem podpořit zapojení malých a středních podniků prostřednictvím obchodních a inovačních zprostředkovatelů.

4. Zvyšování průhlednosti, integrity a kvality údajů

- vydat nové standardní formuláře pro zadávání veřejných zakázek s cílem zlepšit shromažďování údajů,
- podporovat vytváření veřejně přístupných registrů smluv a
- poskytovat poradenství k praktickému uplatňování nových ustanovení o integritě a k důvodům pro vyloučení souvisejícím s koluzí a zřítit databázi nesrovnalostí.

5. Urychlení digitální transformace zadávání veřejných zakázek

- rozšířit oblast působnosti nástroje e-Certis a dále vylepšovat systémy IT a
- podporovat zavádění jednotného evropského osvědčení pro veřejné zakázky, zásady „jen jednou“ a elektronické fakturace v členských státech.

6. Spolupráce při společném zadávání veřejných zakázek

- podporovat společné přeshraniční zadávání veřejných zakázek, včetně inovací ze strany velkých nakupujících a
- zahájit pilotní školení o „politikách příznivých pro malé a střední podniky v rámci centrálních zadavatelů“.